

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Основи економіки та діагностики економіки»

на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Економічна кібернетика
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Кононенко Жанна Андріївна
кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри

Контактний телефон	509205
Електронна адреса	konon_ukr@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2769

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у майбутніх фахівців системних знань та розуміння концептуальних основ економіки та здійснення діагностики економіки
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 16 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом Методи: інструктування, творчі роботи, узагальнення і систематизації знань, частково-пошукові, генерації ідей, дискусійні
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність знань з основ економіки та володіння альтернативним мисленням.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.</p> <p>ПР 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.</p> <p>ПР 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>ПР 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених</p>	<p>K3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>K4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>K8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>K14. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>K18. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>K19. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>K20. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p>

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
умовах. ПР 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.	K25. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. K26. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. K28. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. K30. Здатність обґрунтовувати оптимальні напрями виробничо-комерційної діяльності та використання економічних ресурсів суб'єктів господарювання.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні основи розвитку економіки		
Тема 1. Економіка як об'єкт дослідження. Етапи виникнення, становлення та розвитку економіки	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Можливості сучасного вітчизняного підприємства щодо реального використання результатів аналізу галузі для розробки стратегії. Переваги і недоліки стратегічного позиціонування учасників галузі. Прийнятність концепції життєвого циклу галузі у прогнозуванні її розвитку
Тема 2. Методи дослідження економічних процесів та явищ. Економічна система: сутність, види та складові елементи. Типи економічних систем	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Визначення профілю галузі та її загальна характеристика. Оцінка рушійних сил розвитку галузі. Діагностування основних сил конкуренції
Тема 3. Потреби та їх класифікація. Поняття «інститути» та їх функції в економічному житті	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Оцінка конкурентних позицій підприємств-суперників. Аналіз найближчих конкурентів. Визначення провідних (ключових) чинників успіху в галузі, їх оцінка
Тема 4. Сутність та форми власності. Сутність, функції та види ринку. Інфраструктура ринку	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Оцінка перспектив розвитку галузі. Послідовність і зміст основних етапів діагностування.
Модуль 2. Механізм ринкового функціонування		
Тема 5. Механізм ринкового функціонування. Сутність та функції конкуренції. Види конкуренції	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Чинники, що визначають ступінь інтенсивності суперництва між функціонуючими в галузі підприємствами. Правила побудови карти стратегічних груп та їх аналіз.
Тема 6. Монополізм та антимонопольна політика	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Аналіз взаємозв'язку послідовності стадій життєвого циклу галузі і зміни ринкових ситуацій. Сутність і функції ціни на продукцію. Види і розподіл прибутку підприємства
Тема 7. Предмет та завдання діагностики економіки. Діагностика конкурентного середовища суб'єктів господарювання. Оцінювання стратегічного протистояння підприємств-конкурентів	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Структура управління підприємством. Основні причини кризового стану галузі і в чому вони полягають?

<i>Назва теми</i>	<i>Види робіт</i>	<i>Завдання самостійної роботи у розрізі тем</i>
Тема 8. Діагностика конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. Діагностика конкурентоспроможності продукції. Діагностика майна і ринкова ціна суб'єктів господарювання	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Характеристику вхідних та вихідних бар'єрів у взаємозв'язку з прибутковістю. П'ять сил конкуренції, що діють у будь-якій галузі

Інформаційні джерела

1. Биба В.В., Лоза Т.В. Діагностика та прогнозування фінансово-економічного стану підприємства. Економіка та держава. 2015. № 5. С. 110–113.
2. Бобко Н.А., Коваль Ю.А. Сутність економічної діагностики діяльності підприємства. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2013. Вип. № 5(2). С. 83–89.
3. Бойко В.В. Сучасні тенденції розвитку економічної діагностики стану підприємств. Економіка та управління на транспорті. 2017. Вип. 4. С. 18–24.
4. Григорова З. В., Кваско А. В. Сучасні методи управління витратами підприємств. Науковий погляд: Економіка та управління. 2021. №2 (72). С.18-24 DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2021-72-3>
5. Діагностика фінансово-господарської діяльності промислового підприємства : монографія. Донецьк : Інститут економіки промисловості НАН України ; Луцьк : ЛНТУ, 2012. 200 с.
6. Думанська К. С. Механізм стратегованого управління успішною діяльністю промислових компаній в умовах глобалізації: монографія. Хмельницький: Приватна друкарня, 2020. 339 с.
7. Єршова Н. Ю., Портна О.В. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум. Львів: Магнолія, 2019. 345 с.
8. Забаштанський М.М., Забаштанська Т.В., Роговий А.В. Роль економічної діагностики у забезпеченні ефективності концесійної діяльності. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2015. № 3(3). С. 259–264.
9. Коваленко В.В. Теоретичні підходи у визначенні сутності діагностики підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки». 2016. № 2(1). С. 17–20.
10. Коваленко О.В., Біла Д.М. Обґрунтування використання економічної діагностики для прийняття управлінського рішення. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2014. Вип. 6. С. 5–11.
11. Ковальчук Т.М., Вергун А.І. Діагностичний аналіз фінансового стану: теорія та методологія. Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки». 2015. № 5(1). С. 129–134.
12. Косянчук Т. Ф., Лук'янова В. В., Майорова Н. І., Швид В. В. Економічна діагностика. Навч.пос. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 452 с.
13. Кривов'язук І. В., Пустовіт Ю. Г. Діагностика активів в економіці сучасного підприємства. Економічний форум. 2018. № 4. С. 243–251.
14. Литвин З.Б. Необхідність діагностики в умовах антикризового управління діяльністю підприємства. Економічний аналіз : зб. наук. праць. 2015. Т. 21. № 2. С. 152–156.
15. Орловський Д.Л. Бізнес-процеси підприємства: моделювання, аналіз, удосконалення: навч. посіб. у 2 ч. Ч. 1: Моделювання бізнес-процесів: методи та засоби. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 335 с.
16. Пріб К.А., Патица Н.І. Діагностика в системі управління : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 432 с.
17. Скриньковський Р.М., Павловські Г. Діагностика в системі менеджменту підприємства. Проблеми економіки. 2016. № 3. С. 199–205.
18. Черчик Л.М. Діагностика в системі стратегічного менеджменту підприємства. Науковий вісник Полісся. 2017. № 2(10). Ч. 2. С. 150–155.
19. Eugenia C. Schmidt. Mastering Business Analysis Versatility: Seven Steps to Develop Advanced Competencies and Capabilities, 2019. 344 p.
20. Kelley Bruns, Billie Johnson. Mastering Business Analysis Standard Practices: Seven Steps to the Next Level of Competency, 2019. 400 p.
21. Bondarenko-Berehovych V. Improvement of Methodical Approaches to the Management of the System of Economic Security of Bakery Industry Enterprises. Theoretical and Practical Research in Economic Fields, 2021. Vol. XII, Issue 1(23). p. 31-38.
22. David Haigh , Teresa de Lemus, Ángel Alloza. Global Intangible Finance Tracker (GIFT™) 2018 (an annual review of the world's intangible value), October 2018. URL: https://brandirectorypublic.s3.eu-west2.amazonaws.com/reports_free/GIFT.pdf
23. Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris/Eurostat, Luxembourg. URL: <https://doi.org/10.1787/9789264304604-en>
24. The Global Risks Report 2021, 16th Edition, is published by the World Economic Forum. 97p. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2021.pdf
25. World Economic Situation and Prospects 2020. - United Nations New York, 2020. 236p. URL: https://www.un.org/development/desa/dpad/wpcontent/uploads/sites/45/WESP2020_FullReport.pdf.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Основи економіки та діагностики економіки» на платформі «Moodle».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: Виконані практичні завдання здаються протягом тижня в електронному вигляді. Індивідуальні завдання виконуються самостійно та здаються до модульної контрольної роботи в електронному вигляді. Роботи, які здаються з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-50%).

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); усі індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно, у випадку виявлення плагіату, завдання не зараховуються. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: Студент, що має сертифікати, свідоцтва, дипломи, які отримані знання здобуті у результаті у неформальної або формальної освіти, має право на часткове перезарахування результатів за відповідними темами курсу: <http://www.puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>, http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity.pdf

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (5 Балів); обговорення матеріалу занять (5 Балів); виконання навчальних завдань (5 Балів); завдання самостійної роботи (5 Балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	35
Модуль 2 (теми 5-8): відвідування занять (5 Балів); обговорення матеріалу занять (5 Балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 Балів); тестування (5 Балів); поточна модульна робота (10 Балів)	35
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види Навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни